ជនជាប់ចោទនួនជា
ប្រឆាំងទៅនឹងការបំបែកសំណុំរឿងដែលមិនយុត្តិធម៌ចំពោះរូបគាត់នៅក្នុងតុលាការ

អាន ហាញខុល

ថ្ងៃទី១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣

ប្រែសម្រួលដោយ ៖ នង ច័ន្ទមល្លិកា

នៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ជនជាប់ចោទ នួន ជា បានបដិសេធទៅនឹងការបំបែកសំណុំរឿងទីពីររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅក្នុងដីការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះក្នុងករណី០០២ ដែលអះអាងថាជាការរំលោភលើសិទ្ធរបស់គាត់ក្នុងការស្រាយបំភ្លឺនៅក្នុងតុលាការ ។ ទាំងក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ នួន ជា និងព្រះរាជអាជ្ញាជាច្រើនរូបស្នើសុំឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងជួយពន្លឿនសម្របសម្រួលឡើងវិញ និងកំណត់នូវកម្រិតការចោទប្រកាន់ក្នុងការអនុវត្តមុនពេលដំណើរការនីតិវិធីបន្ថែមទៀតចំពោះករណីដែលនៅសេសសល់ ។ ខណៈពេលដែលព្រះរាជអាជ្ញាព្យាយាមបញ្ចូលនូវទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មមួយបន្ថែមទៀតលើដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ នួន ជា ធ្វើការតវ៉ាថា មានតែអង្គជំនុំជម្រះតែមួយសម្រាប់ការចោទប្រកាន់ទាំងអស់នៅក្នុងដីការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះតែប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចការពារនូវមូលដ្ឋានសិទ្ធិរបស់គាត់បាន ។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅក្នុងការបំបែកសំណុំរឿងរបស់ នួន ជា កាលពីខែឧសភាបង្ហាញថា ទាំងព្រះរាជអាជ្ញានិងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានទទួលស្គាល់នូវតម្រូវការភ័ស្តុតាងផ្សេងៗ និងមធ្យោបាយមួយចំនួននៅក្រៅសំណុំរឿង០០២/០១ហើយនឹងបានយល់ស្របពីការលំបាកក្នុងការ«កំណត់នូវផ្នែកដាក់លាក់» ចំពោះដីការបញ្ជូនសំណុំរឿងដែលបន្តរំលោភលើលទ្ធភាពរបស់ នួន ជា ក្នុងការប្រឈមមុខចំពោះសាក្សី ។ កាលពីដើមខែកក្កដាកន្លងទៅ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានស្នើសុំឲ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពិចារណាលើឧទាហរណ៍ដែលមានស្រាប់ចំពោះបញ្ហាបន្ថែមទៀតដោយចោទថា ទង្វើករណ៍ថ្មីដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើកឡើង ទំនងជាមានចេតនាបង្ហាញនូវការពិតណាមួយក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ដោយសំអាងលើភ័ស្តុតាងដែលចុងចោទមិនត្រូវបានផ្តល់ឱកាសក្នុងការបកស្រាយ ។

ដីការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះពេញលេញក្នុងករណី០០២ ដែលត្រូវបានស្គាល់ថា ជាគោលការណ៍លាតសន្ធឹងប្រាំប្រទេសចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មចោទប្រកាន់លើអតីតមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ខ្មែរក្រហមចំពោះទំនួលខុសត្រូវក្នុងការចូលរួមឧក្រិដ្ឋកម្មនេះ ។ ជាកិច្ចឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហានេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសម្រេចលើ «ការបែងចែកដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង០០២ទៅជាផ្នែកតូចជាច្រើន

ដាច់ៗពីគ្នាការចោទប្រកាន់អាស្រ័យលើអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ។ ចំពោះករណីសំណុំរឿង០០២/០១ មានចេតនាចង់បង្ហាញនូវតួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវរបស់ចុងចោទទៅលើគោលនយោបាយ (ទាំងប្រាំ) នៅក្នុងដីការបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះទាំងមូល ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ មានតែគោលនយោបាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែប្រួលនូវទំហំបរិមាណនៃចំនួនប្រជាជននោះទេ ដែលត្រូវបាន«សិក្សាស៊ីជម្រៅទៅលើអង្គហេតុ» ។ អាស្រ័យហេតុនេះឆ្លងកាត់រាល់ការជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសាក្សី ទូទៅតែងតែមានសំណួរលើកឡើងអំពីគោលការណ៍ដែលនៅសល់ ត្រូវបានដាក់កំហិតដែលនាំមកនូវលទ្ធផលមិនស្មើគ្នាអាស្រ័យលើទំនាក់ទំនងរវាងការចោទប្រកាន់នីមួយៗ ។

ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ នួន ជា បដិសេធថា ទោះជាមិនមានភាពនឹងនរ តែការចោទប្រកាន់ទាំងអស់នៅក្នុងករណីសំណុំរឿង០០២/០១ ក្រោពីដីការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះដែលមានភាពច្បាស់លាស់ បានក្លាយជាស្រពិចស្រពិលដោយសារការអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការអង្កេតអង្គហេតុក្រៅវិសាលភាពក្នុងសំណុំរឿងនេះ ។ ជាឧទាហរណ៍ កំណត់ហេតុរាប់រយជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់សាក្សីដោយមិនមានការពន្យល់ និងពាក់ព័ន្ធ ។ ទោះបីនេះជាលើកដំបូងរបស់ក្រុមការពារក្តីរូបនេះក្នុងការប្រឆាំងទៅនឹងការបំបែកសំណុំរឿងយុត្តិធម៌ក៏ដោយ ក៏បញ្ហាប្រឈមជាច្រើនលើកច្រើនសារបានកើតឡើងរួចទៅហើយចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានិងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងការលើកយកនូវឯកសារចម្លើយសារភាពជាច្រើនជំនួសឲ្យការធ្វើសក្ខីកម្មផ្ទាល់មាត់ ដែលនេះគឺជាការរំលោភលើសិទ្ធិក្នុងការសួរដេញដោលសាក្សីរបស់ជនជាប់ចោទ ។ នៅក្នុងបណ្តឹងថ្មីរបស់ខ្លួន មេធាវីការពារក្តី នួន ជា អះអាងថា ការពិភាក្សាលើបណ្តឹងស្តីពីឯកសារថ្មីៗបង្ហាញថា ឯកសាររួមមានចម្លើយសាក្សីនឹងត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យដាក់ជូន ថ្វីបើការពិតដែលថា ឯកសារទាំងនោះផ្ទុកព័ត៌មានដែលមិនអាចការពារក្តីដែលស្ថិតនៅក្រៅវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង០០២/០១ ហើយព័ត៌មាននេះជៀសមិនផុតពីការត្រូវផ្អែកលើការចេញសេចក្តីសម្រេចក៏ដោយ ។

កាលពីចុងខែមិថុនា សវនាការលើបណ្តឹងឯកសារត្រូវបានធ្វើឡើងទាក់ទងទៅនឹងសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមក្នុងចំណោមមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ខ្មែរក្រហម ដែលមានគោលនយោបាយសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមប្រាំយ៉ាង ។ ដោយសារតែមានការដកចេញការចោទប្រកាន់ពីបទការជម្លៀសដោយបង្ខំ និងការដៅសម្លាប់សត្រូវនៅកន្លែងវាលពិឃាតនោះដែលជាការចោទប្រកាន់ក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ភាគីត្រូវបានជូនដំណឹងដើម្បីដោះស្រាយលើបញ្ហាអត្ថិភាពនៃគោលនយោបាយសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម មិនមែនជាការអនុវត្តគោលនយោបាយសហករណ៍នោះឡើយដោយសារនេះ គឺជាកម្មវត្ថុនៃការជំនុំជម្រះក្តីនាពេលអនាគត ។ ឧទាហរណ៍ ក្នុងការបដិសេធលើការជំទាស់ទាក់ទងទៅនឹងឯកសាររបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន

ចៅក្រម ហ្វង់ម៉ាក ឡាវើញ បានសង្កត់ធ្ងន់ថា ឯកសារចោទសួរនោះ មិនបានដោះស្រាយអំពីការអនុវត្តគោលនយោបាយសហករណ៍ឡើយ ។ ពិតប្រាកដណាស់ វាគឺជាការអនុវត្តនៅមូលដ្ឋាន ដែលមិនមែនជាផ្នែកនៃការបង្ហាញឯកសារសំខាន់នៃការជំនុំជម្រះក្តីនេះឡើយ ។

មេធាវីការពារក្តីទាំងពីររបស់ នួន ជា បានជំទាស់ថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នឹងបង្ហាញនូវចម្លើយសាក្សី ដែលនិយាយអំពីការអនុវត្តគោលនយោបាយនៅមូលដ្ឋាន ។ បន្ទាប់មក សហព្រះរាជអាជ្ញាបាននិយាយលើកហេតុផលថា យោងតាមយុត្តិសាស្ត្រនៃតុលាការអន្តរជាតិ ទាំងអត្ថិភាព និងការបង្កើតគោលនយោបាយ ត្រូវបានស្តែងឲ្យឃើញតាមរយៈរបាយការណ៍ពីមូលដ្ឋានរួមមានអង្គហេតុដែលបង្ហាញពីការអនុវត្តគោលនយោបាយយ៉ាងទូលំទូលាយ ។

ជាការឆ្លើយតប មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បាននិយាយពោលលើកហេតុផលថា ៖

នៅចំពោះមុខយើងថ្ងៃនេះ យើងមានស្ថានភាពមួយដែលសហព្រះរាជអាជ្ញា និងសហមេធាវីនាំមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីកំពុងតែប្រាប់អ្នកថា យើងមិនអាចនិយាយអំពីគោលនយោបាយដែលមិនពាក់ព័ន្ធក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ដោយមិននិយាយអំពីការអនុវត្តគោលនយោបាយនៅមូលដ្ឋានឡើយ ។ តើវាមានន័យយ៉ាងដូចម្តេចអំពីការនិយាយស្របច្បាប់? វាមានន័យថាអ្នកកំពុងតែផ្តល់សិទ្ធិអំណាច ក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាងស្តីពីគោលនយោបាយដែលមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ដែលមានន័យថា ឯកសារមួយចំនួនមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការជំនុំជម្រះក្តីក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ នៅចំពោះមុខអ្នកឡើយ ហើយយើងគួរតែឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាទាំងនោះ សូម្បីតែនៅពេលដែលយើងមិនមានភស្តុតាងណាមួយនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះដែលសាក្សីនឹងផ្តល់នោះ ហើយយើងមិនអាចសួរដេញដោលសាក្សីទាំងនោះឡើយ ។ មានទំព័រតិចតួចសម្រាប់យើងក្នុងការបញ្ចប់នូវការនិយាយលើកហេតុផល យើងនឹងមិនអាចធ្វើដូច្នេះបានទេ ។

ចៅក្រម ខេតរាយ ប្រានចោលការជំទាស់ថា ៖

អង្គជំនុំជម្រះទទួលស្គាល់ថា ឯកសារជាច្រើនដែលភាគីចង់សង្កត់ធ្ងន់អំឡុងពេលសវនាការនេះ ស្តីពីឯកសារសំខាន់ៗ ប្រហែលជាផ្ទុកព័ត៌មានដែលទំនងជាគួសបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាព និងការបង្កើតគោលនយោបាយដែលភាគីមានសិទ្ធិធ្វើការអត្ថាធិប្បាយលើទិដ្ឋភាពណាមួយនៃឯកសារ ត្រូវបានហៅថាជាតម្លៃភស្តុតាងរបស់ឯកសារក្នុងសវនាការនេះ ហើយអង្គជំនុំជម្រះនឹងធ្វើការសម្រេចចិត្តក្នុងអំឡុងពេលចេញសាលក្រម ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វាជាការចាំបាច់ដើម្បីសង្កត់ធ្ងន់ថា សំណុំរឿង០០២/០១ មានតែគោលនយោបាយតែប៉ុណ្ណោះត្រឹមតែអត្ថិភាព និងការបង្កើតឡើងគោលនយោបាយនោះ

ហើយការអនុវត្តគោលនយោបាយក្រៅពីការជម្លៀសប្រជាជនពីទីក្រុង មិនទាក់ទងទៅនឹងសំណុំរឿងនោះឡើយ ។

មេធាវីការពារក្តី នួន ជា បាននិយាយលើកហេតុផលថា តាមរយៈការអនុញ្ញាតឲ្យមានការបង្ហាញកំណត់ហេតុចម្លើយសាក្សីដែលបរិយាយអំពីការអនុវត្តគោលនយោបាយដែលនៅក្រៅវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង០០២/០១ (ហើយជាក់ស្តែងណាស់ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាត) អង្គជំនុំជម្រះបានយល់ព្រមលើការបង្ហាញនោះរួចរាល់ហើយ ។ ជាងនេះទៅទៀត មេធាវីការពារក្តីយល់ស្របជាមួយព្រះរាជអាជ្ញាថា "មានទំនាក់ទំនងរវាងអត្ថិភាពនៃគោលនយោបាយ និងការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយនោះ ហើយមេធាវីការពារក្តី នួន ជា លើកហេតុផលថា សម្រាប់ហេតុផលនេះ ការប៉ុនប៉ងរបស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុងការញែកការពិភាក្សាអំពីអត្ថិភាពនៃគោលនយោបាយឧក្រិដ្ឋកម្មប្រាំយ៉ាង ចេញពីការពិភាក្សាអំពីការអនុវត្តគោលនយោបាយទទួលបរាជ័យក្នុងការអនុវត្ត ដោយធ្វើឲ្យទម្រង់នៃការបំបែកកិច្ចដំណើរនិតិវិធីនាពេលបច្ចុប្បន្នលែងដំណើរការ ៖

ប្រសិនបើ"អង្គហេតុថ្នាក់មូលដ្ឋាន" នៅថ្នាក់ក្រោមនៃឋានានុក្រមគឺជាផ្នែក១នៃការបង្ហាញភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធនឹងគោលនយោបាយ ដែលស្ថិតនៅក្រៅវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង០០២/០១នោះ អង្គជំនុំជម្រះកំពុងត្រូវបានជំរុញឲ្យសន្និដ្ឋានដោយផ្អែកលើប្រតិចារឹកដែលពុំពេញលេញ ឬគ្មានសារៈសំខាន់អ្វីដែលត្រូវផ្តើមបំបែកកិច្ចដំណើរនីតិវិធីឡើយ ។ ទាំងសហព្រះរាជអាជ្ញា ទាំងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពុំធ្លាប់ទទួលបានជោគជ័យនៅក្នុងការពន្យល់ថា តើ"អង្គហេតុនៅមូលដ្ឋានណាខ្លះ" ដែលពាក់ព័ន្ធនឹង"អត្ថិភាព"នៃគោលនយោបាយសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម ហើយដូច្នេះស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង០០២/០១ ហើយអង្គហេតុណាខ្លះមិនពាក់ព័ន្ធ និងដោយសារហេតុផលអ្វី ។

មេធាវីការពារក្តី នួន ជា លើកឡើងថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចចិត្តកម្រិតភស្តុតាងស្តីពីគោលនយោបាយសហករណ៍ដើម្បីចង្អុលបង្ហាញភស្តុតាងស្តីពីការសម្រេចចិត្ត និងការដឹកនាំរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ឬអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចចិត្តថា ភស្តុតាងនៃគោលនយោបាយសហករណ៍ដែលស្ថិតនៅក្រៅវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង០០២/០១មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យបង្ហាញទាំងស្រុងឡើយ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនអាចសម្រេចមិនកោះហៅសាក្សីឡើយ ហើយក៏មិនអាចហាមឃាត់ភាគី មិនឲ្យពិនិត្យដេញដោលសាក្សីដែល ត្រូវបានកោះហៅមកផ្តល់សក្ខីកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុនៅមូលដ្ឋាននេះដែរ រួចហើយផ្អែកលើភស្តុតាងដែលបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះដោយគ្មានគោលបំណងច្បាស់លាស់ ឬដោយប្រថុយប្រថានដើម្បីធ្វើសេចក្តី

សន្និដ្ឋានទាំងមូលអំពីគោលនយោបាយ ដែលបានបង្កើតឡើងដោយបក្សកុម្មុយនីស្តឡើយ ដោយមិនរំលោភសិទ្ធិជនជាប់ចោទក្នុងការពិនិត្យដេញដោលភស្តុតាងដែលប្រឆាំងខ្លួន ។

មេធាវីការពារក្តី នួន ជា កំពុងស្នើសុំឲ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពិចារណាសារណារបស់ខ្លួនថា ជាភស្តុតាងថ្មីនៃភាពអយុត្តិធម៌នៃការបំបែកកិច្ចដំណើរនីតិវិធី ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការជំទាស់របស់ខ្លួន គឺជាទស្សនៈថ្មី ស្តីពីការចោទប្រកាន់ដែលមានយូរណាស់មកហើយ ដែលជាចន្លោះប្រហោងនៃភាពត្រឹមត្រូវក្នុងការអនុញ្ញាតឲ្យមានការបង្ហាញភស្តុតាងជាច្រើន និងជាពិសេស ចម្លើយសាក្សី ដែលមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការនិយាយលើកហេតុផលជំទាស់ ។ ការសម្រេចចិត្តរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ស្តីពីបណ្តឹងសារទុក្ខបំបែកកិច្ចដំណើរនីតិវិធីលើកទីពីរ ត្រូវបានរំពឹងទុកនៅខែក្រោយ ។

-ចប់-